

Katedra Teorii Literatury Wydziału Polonistyki UJ
zaprasza do udziału
w cyklu seminariów teoretycznoliterackich

Poszerzanie pola

Seminarium II: Postfuturyzm

17 marca 2016

Wydział Polonistyki UJ, Kraków, ul. Gołębia 16, s. 42

Głównym celem seminariów *Poszerzanie pola* jest stworzenie otwartego i interdyscyplinarnego forum wymiany myśli oraz przestrzeni dyskusji wokół ważnych kategorii współczesnej humanistyki. Stawiamy na rozmowę o przydatności pewnych terminów, możliwości ich redefiniowania oraz umieszczania w obcych im kontekstach.

Pojęcia pojawiające się w ostatnich latach na gruncie badań humanistycznych (zarówno filozofii, antropologii, socjologii, jak i literaturo- czy kulturoznawstwa), nie tylko wymagają teoretycznej analizy, ale przede wszystkim domagają się praktycznych zastosowań. Celem seminariów będzie więc pogłębiona refleksja zarówno nad macierzystym dla nich kontekstem, jak i próby ich przenoszenia, *przesuwania w pola* innych dyscyplin.

Przyjęta formuła zakłada jednodniowe seminarium podzielone na dwie części:

1. **Panel dyskusyjny**, w którym 3-4 referentów zaprezentuje krótkie wystąpienia na zgłoszony wcześniej temat. Prezentacje powinny mieć charakter interpretacyjny (preferowane będą interpretacje pojedynczych utworów literackich). Ich zadaniem jest także problematyzacja zaproponowanych w zaproszeniu kategorii teoretycznych i ukazanie ich operacyjności w konkretnych „użyciach”.
2. **Warsztaty**, podczas których poddamy lekturze wskazane wcześniej teksty teoretyczne oraz prezentowane w panelu referaty.

Drugie seminarium z cyklu *Poszerzanie pola* poświęcone będzie tematyce postfuturystycznej.

Długie trwanie awangardy wydaje się określeniem z gruntu oksymoronicznym – w projekt awangardowy wpisane zostaje bowiem (już w pierwszym manifestie futuryzmu z 1909 roku) przekonanie o krótkotrwałości wszelkiej nowej sztuki, jej efemerycznym charakterze. Nie dziwi więc, że teoretycy awangardy, aby poradzić sobie z autonegacyjnością wystąpień artystów eksperymentalnych początku wieku, konstruują negatywistyczne teorie tego zjawiska. Poczynając od – wskazujących nihilizm oraz agonizm jako jedno z podstawowych „momentów” awangardy – klasycznych już rozpoznań Renato Poggiolo, poprzez nośną koncepcję estetyki negatywnej Theodora W. Adorna czy ukierunkowany na zerwanie ze sztucznością sztuki i jej instytucjonalizacją projekt Petera Bürgera, aż po teorie kryzysu oraz śmierci awangardy pojawiające się w pracach Mateia Călinescu czy Paula Manna, badacze nowej sztuki próbują zdefiniować ją jako przestrzeń samozaprzeczenia, prowokowania własnej klęski. Podejmowana przez nich narracja umacnia zaś paradoksalnie nieustanną obecność awangardy zarówno w myśli teoretycznej, jak i praktyce artystycznej.

Podczas seminarium **Postfuturyzm** chcielibyśmy poddać dyskusji przede wszystkim zagadnienie możliwości istnienia awangardy po awangardzie: negatywnego uobecnienia jej spuścizny w myśli filozoficznej, antropologicznej czy społecznej dzisiaj. Stawiamy sobie za cel przeanalizowanie kilku – właściwych historycznej awangardzie i bezpośrednio powiązanych z futuryzmem – konceptów: apoteozy prędkości, przyszłości oraz maszyny. Pojawiają się one we współczesnej refleksji poprzez zaprzeczenie lub iterację – powrót ku gestom, formułom czy ideom awangardowym nigdy nie jest poszukiwaniem źródła, ponowieniem ani powtórzeniem. Stają się one raczej negatywnym punktem odbicia dla teorii ponowoczesnych: dromoskopii Paula Virilio, postfuturyzmu i postprzyszłości Franca 'Bifo' Berardiego, cyborgizacji Donny Haraway. Czy jednak teoretyczne koncepty powinniśmy wykorzystać do badania twórczości postawangardowej i w jaki sposób należy ją zdefiniować? Dlaczego mogą się one okazać użyteczne dla prowadzenia analiz wewnątrzawangardowej podejrzliwości i nurtów krytycznych (tj. dadaizmu czy ekspresjonizmu)? Czy krytyka awangardowych postulatów staje się współcześnie negacją awangardowego paradygmatu antropologicznego oraz estetycznego?

Panelistom proponujemy następujące zagadnienia:

- samozagłada awangardowego paradygmatu: koncepcje „końca sztuki”, a-sztuki czy po-sztuki, teoria śmierci awangardy (P. Mann), awangarda jako sztuka kryzysu i artystyczna tanatofilia (M. Călinescu);
- terażniejszość w czasach skompromitowanej przyszłości: kryzys pojęcia przyszłości u Franca 'Bifo' Berardiego, koncepcja celularyzacji jednostki, rozszerzanie się terażniejszości (H. Nowotny);
- rewaloryzacja konceptów futurystycznych w czasach postprzyszłościowych: teoria cyborgizacji D. Haraway, dromoskopia P. Virilio;
- iterowalność gestów awangardowych, mnogość zjawisk po-awangardowych (neoawangarda, postawangarda, transawangarda, nooawangarda, *asemic writing*, sztuka autodestrukcyjna, performance, neoeksperymentalizm itp.)

Dyskusja wokół zaproponowanych w referatach konkretnych praktyk interpretacyjnych zostanie połączona z wnikliwą lekturą seminaryjną czterech książek lub artykułów teoretycznych. Proponowane teksty to:

- Paul Mann, *The Theory-Death of the Avant-Garde*
- Franco 'Bifo' Berardi, *After the Future*
- Paul Virilio, *Negative Horizon*
- Donna Haraway, *Manifest cyborgów*

Na każde wystąpienie w pierwszej części spotkania (panel dyskusyjny) przewidujemy po 30 minut dla każdego z 3-4 panelistów. Druga część (warsztaty) będzie otwarta dla publiczności, która weźmie aktywny udział w dyskusji. Lista zaproponowanych tekstów teoretycznych zostanie udostępniona z wyprzedzeniem.

Udział w seminariach jest bezpłatny, organizatorzy nie zwracają kosztów przejazdu ani noclegów. Uczestnicy otrzymają zaświadczenia o udziale i/lub wygłoszeniu referatów.

Zgłoszenia zawierające:

- imię, nazwisko oraz afiliację
- tytuł proponowanego wystąpienia
- abstrakt (maks. 1500 znaków) oraz słowa-kluczowe

prosimy przysyłać na adres **poszerzaniepola@gmail.com** lub za pośrednictwem formularza zgłoszeniowego na stronie: **poszerzaniepola.wordpress.com** najpóźniej do dnia **9 lutego**

2016. Informacja zwrotna o zakwalifikowaniu się do udziału w panelu zostanie przesłana **12 lutego 2016.**

Organizacja i współpraca

prof. dr hab. Anna Burzyńska
Katedra Teorii Literatury WP UJ

Zespół/koordynatorki

dr Michalina Kmieciak
mgr Iwona Boruszkowska

Patronaty

Wydział Polonistyki Uniwersytetu Jagiellońskiego
Kwartalnik „Przegląd Filozoficzno-Literacki”, www.pfl.uw.edu.pl
Kwartalnik filozoficzno-estetyczny „Estetyka i Krytyka”, www.estetykaikrytyka.pl
Czasopismo antropologiczne „Barbarzyńca”, www.barbarzynca.com
Magazyn „Fragile”, www.fragile.net.pl
Czasopismo Naukowe Antropologów Literatury UJ „Polisemia”, www.polisemia.com.pl